

Onderwerp	: Projectplan Waterwet voor het project "Uitvoering GGOR Havikerwaard, aanpassing waterhuishouding Middachterbroek en Ellecomse Polder"
Status	: Definitief besluit
Datum vastgesteld door het algemeen bestuur	: 1 juli 2014
Bijlage(n)	: <ol style="list-style-type: none"><li>1. Topografie en begrenzing projectgebied (1.1)</li><li>2. Maatregelenkaart (3.1)</li><li>3. Dwars- en lengteprofielen (4.1, 4.2 en 4.3)</li><li>4. Effecten van het inrichtingsplan<ul style="list-style-type: none"><li>• Berekende stroomsnelheden (5.1)</li><li>• Berekende waterdieptes (5.2)</li><li>• Berekende waterstanden (5.3)</li><li>• Berekende Hoogste Gemiddelde Grondwaterstand in de huidige situatie (5.4)</li><li>• Berekende Hoogste Gemiddelde Grondwaterstand bij het inrichtingsplan (5.5)</li><li>• Berekende verandering in gemiddelde grondwaterstand in de toekomstige situatie (5.6)</li><li>• Berekende verschil in waterstand (5.7)</li><li>• Berekende verschil in stijghoogte aan maaiveld (5.8)</li></ul></li></ol>

### **Projectplan Waterwet**

Het college van dijkgraaf en heemraden heeft, gelet op art. 5.4 van de Waterwet, het onderhavige projectplan voor het project 'Uitvoering GGOR Havikerwaard, aanpassing waterhuishouding Middachterbroek en Ellecomse Polder' vastgesteld en is voornemens het projectplan uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit plan.

Overeenkomstig artikel 5.4 lid 2 van de Waterwet bevat het projectplan een beschrijving van het betrokken werk, de wijze waarop het wordt uitgevoerd en een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

### **1. Projectbeschrijving**

#### **1.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?**

In 2008 heeft het Algemeen Bestuur van het Waterschap Rijn en IJssel het Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR) voor de Havikerwaard vastgesteld.

Als uitwerking van dit besluit is een inrichtingsplan opgesteld voor de waterhuishouding in het Middachterbroek en de Ellecomse polder. De ligging van het projectgebied is weergegeven in bijlage 1 "Topografie en begrenzing projectgebied".

## **Doel**

Het doel van aanpassing van de waterhuishouding is het tegengaan van (verdergaande) verdroging van de bronbossen Faisantenbos en Kooibos en het ecologisch herstel van de HEN-beken in het Middachterbroek en de Ellecomse polder.

## **Maatregelen**

Door het treffen van maatregelen aan het hoofdwatersysteem wordt de ontwateringsbasis verhoogd. Hierdoor wordt de grondwaterstand verhoogd en wordt de kwelstroom naar de bronbossen hersteld. Op de "Maatregelenkaart Inrichtingsplan Middachterbroek en Ellecomse Polder" (bijlage 2) zijn de te treffen maatregelen in het Middachterbroek en de Ellecomse Polder weergegeven. De maatregelen betreffende aanleg- of wijziging waterstaatswerken zijn onderdeel van dit Projectplan Waterwet en zijn op de kaart met een oranje kleur gemarkeerd.

De maatregelen betreffende waterstaatswerken zijn op hoofdlijnen:

- Het verondiepen van diverse grotere en kleinere watergangen;
- Het verwijderen-, aanpassen- en aanleggen van diverse kunstwerken;
- Het aanleggen van een gemaaltje en persleiding.

Onderstaand zijn de maatregelen per watergang nader beschreven.

### *Parallelsloot*

De Parallelsloot wordt verondiept tot greppel. De vaste overlaat komt te vervallen. De aanwezige duikers worden vervangen en op nieuwe bodemhoogte aangebracht. De Parallelsloot komt als waterstaatswerk te vervallen en wordt uit de Legger gehaald.

### *Middachter Molenbeek*

De beekbodem van de Middachter Molenbeek blijft op het zelfde niveau en kan zo afwateren op de bermsloot. Om ter plaatse van de Parallelsloot het verschil in bodemhoogte op te kunnen vangen, wordt een bodemval geplaatst.

### *Middelste beek*

De Middelste beek wordt sterk verondiept. De bestaande duiker halverwege het traject wordt vervangen door een voorde. Bij de uitstroom in de Bermsloot A348 wordt een schotbalkstuw aangebracht.

### *Apepadsloot*

De Apepadsloot wordt verondiept. De bestaande duiker halverwege het traject wordt op nieuwe bodemhoogte aangebracht. De duiker naar de Middelste beek wordt vervangen door een voorde. Daarnaast wordt ter ontsluiting van percelen een extra duiker aangebracht.

### *Oude Ruitersbeek*

In het bronbos Avegoor worden twee dammen aangelegd waardoor het beekwater weer door afgesneden meanders gaat stromen. Door aanbrengen van takkenbossen wordt het waterpeil verhoogd en zal bodemverhoging door aanvening optreden. Direct ten zuiden van het bronbos wordt een dam aangelegd waardoor het water in oostelijke richting door de Ruitersbeek wordt omgeleid naar de oude meanders van de Oude Ruitersbeek. Het traject parallel aan de oude meanders wordt verondiept tot een ontwateringsgreppel en wordt uit de Legger gehaald. Benedenstrooms van de meanders wordt een vistrap aangelegd.

Het traject tot aan de bermsloot wordt verondiept. Benedenstrooms van de A348 wordt een vistrap aangelegd.

## *Ruitersbeek*

Bovenstrooms in de Ruitersbeek wordt een gemaaltje geplaatst dat water via een aan te leggen ondergrondse persleiding richting de Ellecomsedijk (N317) verpompt. De persleiding eindigt bovenstrooms van de duiker onder de N317. Vanaf dit punt stroomt het water onder natuurlijk verval door de duiker en het ten oosten van de N317 gelegen deel van de Ruitersbeek naar de vijvers op Hof te Dieren

## **Effect maatregelen**

De effecten van de voorgenomen maatregelen zijn nader onderzocht. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in de rapporten 'Inrichtingsplan Middachterbroek en Ellecomse Polder' [Royal HaskoningDHV, 2013] en 'Vervolgonderzoek Ellecom – inrichtingsplan waterhuishouding Middachterbroek en Ellecomsepolder' [Wareco, 2013].

## Effecten op het watersysteem

Het inrichtingsplan heeft de volgende effecten op het watersysteem:

- De grondwaterstand zal flink stijgen, vooral in het gebied ten zuiden van de bronbossen. De stijging in grondwaterstand wordt veroorzaakt door een hoger waterpeil in de waterlopen in de Middachterbroek.
- Het oppervlak met stijghoogte aan maaiveld in de bronbossen neemt toe van 3,5 ha tot 5,3 ha. Deze uitbreiding zit vooral in het Faisantenbos. Buiten de bronbossen neemt de kwel vooral toe in het noordelijk deel van de Middachterbroek.
- Door het afdichten van de bodems van de hoofdwatergangen met klei en verhoging van de waterpeilen in de beken, zal de locatie waar kwelwater uit de ondergrond treedt verschuiven van het Middachterbroek en Ellecomse polder naar de Middachter bronbossen en kwelzones op de stuwwalrand bij Ellecom.

De effecten op het watersysteem zijn in bijlage 4 weergegeven op de verschillende effectenkaarten (5.1 t/m 5.8).

## Effecten op natuur

Het inrichtingsplan heeft de volgende effecten op de natuur:

- Een aanzienlijk herstel van de bronbossen in het Faisantenbos en Kooibos.
- Het herstel van de oude meanders in de ecologisch bijzonder waardevolle Oude Ruitersbeek.

## Effecten op landbouw

Door het omhoog brengen van de ontwateringniveaus zal het Middachterbroek flink natter worden. Op de natte gronden kan niet met zware landbouwmachines worden gewerkt. Ook zal de opbrengst in gras afnemen. Delen van de Middachterbroek worden zo nat dat reguliere landbouw niet mogelijk is, zodat op agrarisch natuurbeheer overgeschakeld moet worden. Ten oosten van de Eikenstraat verandert de grondwaterstand nauwelijks. Enige landbouwkundige opbrengstderving is te verwachten in de bovenloop van de Oude Ruitersbeek.

## Effecten op bebouwing

De voorgenomen waterschapsmaatregelen leiden niet tot een risico op grondwateroverlast in de bebouwde kom van Ellecom. Voor de adressen Landgoed Middachten 2, Landgoed Middachten 4, Eikenstraat 3 en Eikenstraat 3A geldt dat de woningen een verhoogd risico lopen op overlast ten gevolge van de waterschapsmaatregelen. Bij de adressen Landgoed Middachten 1 en Eikenstraat 5 is een gering risico te verwachten.

Deze woningen kennen in de huidige situatie ook al enige mate van vochtproblemen, waardoor de mogelijke toekomstige vochtproblemen niet volledig zijn toe te schrijven aan de voorgenomen maatregelen van het waterschap.

### **1.2 Hoe wordt het project uitgevoerd?**

Aan de hand van de eisen en randvoorwaarden op het gebied van hydrologie, ecologie, cultuurhistorie en landschap, grondgebruik, beheer en onderhoud en eisen/randvoorwaarden uit de omgeving, is in overleg met betrokken partijen een inrichtingsplan met maatregelen opgesteld. Bij de planvorming is gebruik gemaakt van een oppervlaktewaterrekenmodel en een grondwaterrekenmodel. Tijdens het planvormingsproces heeft een koerswijziging plaatsgevonden, inhoudende dat er geen vernattingsmaatregelen in de Ellecomse Polder worden uitgevoerd. De maatregelen (bijlage 2) worden technisch uitgewerkt in een uitvoeringsontwerp (bestek) wat dient als contract om het werk aan te besteden. Er treden hierdoor geen wijzigingen in het werk op. Na aanbesteding wordt het werk uitgevoerd.

### **1.3 Welke voorzieningen worden getroffen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te beperken?**

Als preventieve en compenserende maatregel wordt drainage aangelegd op een aantal landbouwpercelen en wordt door aanleg van een kavelpad en op 3 locaties een voorde (doorwaadbare plaats) de ontsluiting van een aantal landbouwpercelen gegarandeerd.

Op voorhand is een grondwaterstandmeetnet ingericht om de daadwerkelijke effecten van de maatregelen te monitoren. Daar waar voor derden nadelige gevolgen ontstaan (landbouw en bebouwing) zijn met betrokkenen reeds afspraken over (financiële) compensatie gemaakt.

Het werk wordt uitgevoerd met hydraulische graafmachines en er zal grondtransport en aanvoer van klei zijn door middel van vrachtwagens en/of tractoren met dumpers. Eventuele schade aan wegen of werkstroken zal worden hersteld. Tijdens de uitvoering kan enige overlast ontstaan in de vorm van (geluid)hinder, stof, e.d. In de overeenkomst met de aannemer wordt opgenomen dat het werk met minimale hinder en overlast moet worden uitgevoerd en dat openbare wegen schoon gehouden moeten worden.

Er wordt gewerkt volgens de gedragscode Flora- en Faunawet welke door de Unie van Waterschappen is vastgesteld. Middels deze gedragscode wordt zorgvuldig omgegaan met andere (beschermde) planten- en diersoorten en wordt het tijdstip van uitvoering hierop aangepast en/of mitigerende maatregelen genomen.

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Voor eventueel financieel nadeel dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van het projectplan kan een benadeelde een beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende op andere wijze is verzekerd.

Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding.

### **Toetsing Waterwet**

De toepassing van de Waterwet is gericht op:

- a. het voorkomen en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Ad a:

In het definitieve plan komen geen grondwaterstandsverhogingen binnen de bebouwde kom van Ellecom voor. De kans op wateroverlast t.g.v. de uitvoering van dit plan wordt niet verwacht.

Ad b:

De chemische kwaliteit van de her in te richten wateren is goed, deze is nooit een probleem geweest. De ecologische kwaliteit gaat omhoog door herinrichting van een aantal HEN-beken.

Ad c:

Het watersysteem in het plangebied vervult na uitvoering van de maatregelen meerdere functies. Primair zijn de functies voor behoud/versterking van de natuur (Faisantenbos etc) en de ontwateringsfunctie voor landbouw (ten NW van de Eikenstraat). Met name het te vernatten deel ten zuidwesten van de Eikenstraat versterkt ook de toeristisch/recreatie en cultuurhistorische functie van het landgoed Middachten.

Conclusie:

In het definitieve plan blijven de oorspronkelijke natuurdoelstellingen voor het Faisantenbos overeind, zonder nadelige effecten op de bebouwde kom van Ellecom. Daarboven wordt de functie landbouw, ten noordoosten van de Eikenstraat, extra versterkt.

## **2 Uitvoerbaarheid**

### **2.1 Planologische inpassing**

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is voor het gebied waar het project wordt uitgevoerd het bestemmingsplan "Landelijk Gebied" vastgesteld. Volgens artikel 3.3 van de bijbehorende voorschriften van het bestemmingsplan Landelijk Gebied is voor de meeste voorgenomen activiteiten een omgevingsvergunning (activiteiten aanleg, bouw, kap of monumenten) nodig. Voor deze voorgenomen werkzaamheden wordt een omgevingsvergunning aangevraagd.

### **2.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten**

Naar aanleiding van dit projectplan moeten de wijzigingen in het waterstaatswerk worden meegenomen in de vaststelling van de legger. De legger bestaat uit kaarten, tabellen en bepalingen. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook worden daarin de zogeheten kunstwerken vermeld zoals bruggen, stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en burgers op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de legger waar de keurzones (kern- en beschermingszones) geografisch gelegen zijn. In deze keurzones gelden er regels voor diverse activiteiten. Deze regels zijn vastgelegd in de Keur van Waterschap Rijn en IJssel en houden bijvoorbeeld in dat er niet gegraven mag worden zonder vergunning van het waterschap (watervergunning). Ook worden in de legger de onderhoudsplichtigen en -verplichtingen geregeld.

Voor het vaststellen van de legger wordt een apart besluit genomen.

Verder zijn de volgende overige vergunningen en besluiten van belang:

<i>Vergunningen/besluiten</i>	<i>Bevoegd gezag</i>
Omgevingsvergunning	Gemeente Rheden
Melding besluit bodemkwaliteit	Meldpunt bodemkwaliteit Uitvoering
Watervergunning drainage	Waterschap Rijn en IJssel

### **2.3 Planning**

Rekening houdend met benodigde proceduretijd en de te verwachten terreinomstandigheden (najaar/winter is geen geschikte uitvoeringsperiode i.v.m. beperkte draagkracht ondergrond bij natte omstandigheden) staat de uitvoering gepland voor zomer 2015.

### **2.4 overige uitvoeringsaspecten**

Geen.

## **3 Procedure**

Bij de totstandkoming van het projectplan wordt gebruik gemaakt van afdeling 3.4 (de openbare uniforme voorbereidingsprocedure) van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat het projectplan Waterwet gedurende 6 weken digitaal ter inzage is gelegd. Belanghebbenden hebben hun zienswijzen op dit ontwerp schriftelijk of mondeling naar voren kunnen brengen.

Na de definitieve besluitvorming is beroep bij de rechtbank in beginsel alleen mogelijk voor diegenen die in de ontwerpfase een zienswijze hebben ingediend. Afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet (afgekort: Chw) is van toepassing op de vaststelling van onderhavig projectplan. Dit betekent alle beroepsgronden in het beroepschrift dienen te worden opgenomen. Na afloop van de beroepstermijn kunnen de beroepsgronden niet meer worden aangevuld. Het indienen van een "pro forma" beroepschrift is dus niet mogelijk.

## **4 Contactpersoon uitvoering**

De heer ing. S.(Sander) A. Klarenbeek MSc. treedt op als projectleider vanuit het Waterschap Rijn en IJssel.